

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

- | Evropská rada jednala o rozpočtu EU |
- | Pracovní program Evropské komise |
- | Nové využití použitého jaderného paliva |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise **zhodnotila** v rámci evropského semestru členské státy, poprvé s ohledem na jejich úsilí o dosažení klimatické neutrality a **spouští** „klimatický pakt“, který má spojit regiony, místní společenství, občanskou společnost, průmysl a školy. Společně chce nyní vypracovat přísliby a přijímat závazky k jejich plnění tak, aby došlo ke změně chování Evropanů stejně jako všech částí ekonomiky. Plní tak slib předsedkyně von der Leyenové, a přestože žádána z výzev Zelené dohody pro Evropu není nová, je nová urgence a změna vnímání jejich významu. Pokračování současného stavu je Bruselům vnímáno jako nemožné a akcelerace má být příležitostí pro novou strategii růstu.

V hodnotící zprávě Komise u České republiky **konstatuje** potíže v úsilí o dosažení klimatické neutrality a ústup od pevných fosilních paliv, zároveň shledává malé ambice investovat do nízkouhlíkových technologií a jmenuje jednotlivé oblasti pro zlepšení. Současně připravuje posouzení dopadu cílů pro rok 2030, které však nebude obsahovat specifickou část k jednotlivým členským státům. Vydání jej má po létě tak, aby mohlo být představeno na 26. konferenci stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Glasgow. Hodnotit také začne finální **národní energeticko-klimatické plány**, které reagují na cíle do roku 2030, jež se pravděpodobně budou v návaznosti na březnový „klimatický zákon“ měnit a budou se tak upravovat v revizích v roce 2023.

V březnu bude zveřejněna zpráva Technické expertní skupiny pro taxonomii, ke které Komise připravila **workshop**. Stále nejasné je hodnocení jaderné energie jako nízkouhlíkové technologie významně přispívající k mitigaci změny klimatu. Vzhledem k tomu, že do konce roku má být vyjednáán delegovaný akt, vyzvali v únoru zástupci jaderného sektoru, včetně Skupiny ČEZ, komisaře Dombrovskise, aby urychleně vznikla nezávislá expertní skupina, která by do hloubky zanalyzovala možnosti kritéria „významně nepoškozovat“ u jaderné energie.

Příjemné čtení únorových novinek z Bruselu přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Jan Prášil | Zuzana Sádlová |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Freeimages.com.

Evropská rada jednala
o rozpočtu EU

Pracovní program
Evropské komise

Princip E1st

EVROPSKÁ RADA JEDNALA O ROZPOČTU EU

Prezidenti a předsedové vlád zemí EU jednali na mimořádném zasedání Evropské rady o podobě víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021 až 2027. Po dvou dnech vyjednávání a bilaterálních rozhovorů (20. a 21. února) skončil summit **bez dohody**. Z pohledu energetiky je zásadní neshoda na způsobu získání příjmů z EU ETS do rozpočtu a návrh provázat čerpání z Fondu pro spravedlivou transformaci se závazkem členského státu dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050.

Předseda Rady EU Charles Michel na základě individuálních konzultací s vedoucími představiteli EU27 předložil před zahájením summitu **návrh** možné podoby příštího rozpočtu EU. Ve snaze dosáhnout kompromisu navrhl rozpočet, který odpovídá příspěvkům členských států ve výši 1,074 % hrubého národního důchodu (HND) EU27, tj. 1095 miliard eur v závazcích. Tedy méně, než navrho-

vala Komise (1,11 % HND EU27, tj. 1 135 miliard eur).

S jeho návrhem však nesouhlasila skupina čtyř členských zemí (Dánska, Nizozemska, Rakousko a Švédsko), které jsou čistými plátcí a jejichž příspěvky by v důsledku brexitu

citelně narostly. Proto požadují „spravedlivější rozdělení zátěže“ a nechtějí podpořit navýšení rozpočtu nad současnou výši příspěvků členských států tj. 1,00 % HND EU28. Zároveň požadují zachování tzv. korekcí a posílení vlastních zdrojů do rozpočtu EU.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ UDÁLOSTÍ

Evropská rada jednala o rozpočtu EU

Pracovní program Evropské komise

Princip E1st

Na druhé straně snahou členských zemí, které profitují z kohezní a zemědělské politiky, je zmírnit plánované škrty v kohezních programech a přímých platbách pro zemědělce. Proto mj. mají zájem o navýšení rozpočtu, a to např. v případě Maďarska (požadavek 1,3 % HND EU27, což odpovídá pozici EP) dokonce nad rámec původního návrhu Komise.

Co se týká vlastních zdrojů, navrhl předseda Rady EU zařadit do rozpočtu příjmy přesahující průměrný roční příjem na členský stát generovaný povolenkami v aukčním v období let 2016 až 2018. S tímto návrhem členské státy nesouhlasily. V návrhu Komise se počítá s 20 % příjmů z výnosů EU ETS. Výnosy členských zemí z prodeje povolenek v minulém roce činily dohromady 14,5 mld. eur. Evropský parlament již avizoval, že pro jeho souhlas budou příjmy z vlastních zdrojů nezbytné.

Čistí plátcí dále trvají na vytvoření účinného mechanismu, který posílí vazby mezi financováním EU a zásadami právního státu. Evropská komise spolu s návrhem víceletého finančního rámce předložila návrh na **nařízení** o ochraně rozpočtu, ve kterém navrhuje sní-

žení financování v případě nedostatků týkajících se právního státu. Na návrh Komise by o snížení měla rozhodovat Rada, a to obrácenou kvalifikovanou většinou. Předseda Rady navrhl hlasování kvalifikovanou většinou, což by ztížilo přijetí takového rozhodnutí.

Zcela novým návrhem také bylo propojení mezi závazkem klimatické neutrality do roku 2050 a čerpáním z Fondu pro spravedlivou transformaci. Michel navrhuje, aby země, které se dosud na národní úrovni nezavázaly k tomuto cíli, dostaly pouze polovinu alokovaného příspěvku. Druhá polovina by měla být k dispozici po přijetí závazku. Toto ustanovení se týká především Polska, které jako jediné na prosincové Evropské radě cíl klimatické neutrality EU nepotvrdilo - více viz **prosin-cový bulletin** Energetika v EU. Ostatní členské země tento cíl sice potvrdily, nicméně nebyla projednaná otázka, jak bude rozdělen mezi jednotlivé členské země. Některé již dříve cíl klimatické neutrality do roku 2050 samy **přijaly**, některé si stanovily i dřívější cíle (Švédsko, Finsko a Rakousko) a další země, včetně České republiky, ještě potvrzení cíle na národní úrovni čeká.

Jednání o VFR jsou pověstná svou obtížností

a obvykle vyžadují více mimořádných summitů. Předsednictví v Radě převezme v červenci Německo, a tak pokud nedojde k dohodě ještě během chorvatského předsednictví, bude spolu s Michele moderovat diskusi o nalezení kompromisní podoby pozice.

Po dosažení dohody na úrovni Rady bude probíhat interinstitucionální jednání v rámci triologu, kdy bude zapotřebí sladit pozice Rady a Evropského parlamentu. (Více o pozici EP viz bulletin Energetika v EU **zde** a **zde**.) Vyjednávací tým Evropského parlamentu reagoval na probíhající jednání Rady. Požaduje „překonání čistě účetního přístupu bez nedostatku politické vize“ a dodává, že takový přístup je v rozporu s výzvami, před kterými Evropská unie stojí, zejména se snahou dosáhnout klimatické neutrality, zajistit digitální transformaci a posílit význam EU v mezinárodním kontextu.

Čas na dosažení dohody běží a případné zpoždění by mělo nepříznivý dopad na pokračování stávajících programů a politik, stejně jako na zavádění nových.

Evropská rada jednala
o rozpočtu EU

Pracovní program
Evropské komise

Princip E1st

PRACOVNÍ PROGRAM EVROPSKÉ KOMISE

Evropská komise dne 29. ledna přijala svůj **pracovní program na rok 2020**. V návaznosti na novou strategii udržitelného rozvoje specifikuje legislativní i nelegislativní opatření, která hodlá v příštím roce předložit, přičemž se zaměřuje na šest hlavních priorit stanovených v politických směrech předsedkyně Ursuly von der Leyenové.

Za nejnaléhavější výzvu současné doby považuje Komise udržení nárůstu globální teploty, ochranu přírodních zdrojů a biologické rozmanitosti či boj s přírodními katastrofami, které ohrožují bezpečnost a prosperitu. Proto hodlá předložit převážnou část pracovního programu nastíněného v harmonogramu Zelené dohody již v prvním roce svého funkčního období.

Mezi chystaná opatření patří mj. první evropský právní rámec pro klima, tzv. „Climate Law“, který by měl právně zakotvit cíl klima-

tické neutrality do roku 2050. Očekává se, že Komise svůj návrh zveřejní v prvním březnovém týdnu.

Na základě dopadové studie a analýzy vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu pak Komise navrhne ve 3. čtvrtletí plán, ve kterém shrne předpoklady pro navýšení emisního cíle do roku 2030.

V oblasti energetiky Komise chystá několik nelegislativních iniciativ. V souvislosti s energetickou účinností představí ve 3. čtvrtletí tzv. „renovační vlnu“ veřejných i soukromých budov, dále ve 2. čtvrtletí předloží strategii pro inteligentní sektorovou integraci, ve 4. čtvrtletí pak strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu a nový přístup k využívání obnovitelných zdrojů na moři.

Transformace bude vyžadovat nový přístup ke spotřebě. V této souvislosti Komise představí v 1. čtvrtletí nelegislativní akční plán pro oběhové hospodářství. Pro zajištění udržitelnosti investic ve 3. čtvrtletí předloží novou strategii pro udržitelné finance. A na základě dopadové studie připraví ve 4. čtvrtletí revizi směrnice o vykazování nefinančních informací.

V oblasti digitální transformace Komise s cílem posílit kybernetickou bezpečnost ve 4. čtvrtletí zveřejní na základě dopadové studie směrnici o bezpečnosti sítí a informačních systémů. Navrhne také v 1. čtvrtletí komplexní průmyslovou strategii pro Evropu, která by měla podpořit ekologickou a digitální transformaci a podpořit spravedlivou hospodářskou soutěž. S cílem podpořit funkční trhy Komise předloží dva nelegislativní dokumenty: zprávu o překážkách jednotného trhu a navrhne akční plán pro prosazování jednotného trhu.

Dále Komise ve 2. čtvrtletí předloží nelegislativní sdělení o zdaňování podniků pro 21. století, ve kterém se zaměří na aspekty zdanění relevantní na jednotném trhu, a na základě dopadové studie akční plán pro boj proti daňovým únikům a pro zjednodušení zdaňování (legislativní a nelegislativní).

Více o prioritách stanovených předsedkyní EK Leyenovou viz bulletin Energetika v EU [zde](#).

Více o Zelené dohodě viz bulletin Energetika v EU [zde](#).

Evropská rada jednala
o rozpočtu EU

Pracovní program
Evropské komise

Princip E1st

PRINCIP E1ST

Konsorcium Enefirst v únoru zveřejnilo **zprávu výzkumného projektu**, který se zabývá vývojem principu energetické účinnosti v první řadě (E1st) a jeho definicí. Jedná se o první etapu projektu **Enefirst**.

Cílem projektu, financovaného v rámci programu Horizont 2020, je určit oblasti, ve kterých bude mít uplatnění zásady E1st největší dopad v kontextu energetického systému.

Partneři projektu se v této první publikaci zaměřili na jasné a komplexní vymezení zásady E1st. Posuzovali zejména zdroje na straně poptávky, využití energie v budovách či související dopady na energetické systémy.

V další fázi projektu hodlá konsorcium provést ekonomickou analýzu a posoudit kvantitativní dopady zásady E1st na evropský energetický systém. Projekt by měl poskytnout konkrétní doporučení, včetně přehledu osvědčených postupů, jak investorům, tak politikům s rozhodovací pravomocí. Evropská komise v souvislosti s energetickou účinností hodlá na podzim letošního roku předložit ini-

ciativu renovační vlna veřejných i soukromých budov.

Energetická účinnost je v EU považována za samostatný zdroj energie. V rámci balíčku Čistá energie pro všechny Evropany (směrnice o energetické účinnosti) si EU do roku 2030 stanovila indikativní cíl pro energetickou účinnost ve výši 32,5 %. Členské státy předložily návrhy svých vnitrostátních cílů na konci roku 2018. V červnu minulého roku Evropská komise provedla jejich hodnocení. V oblasti energetické účinnosti došla k závěru, že rozdíl mezi cílem na úrovni

EU a navrhovanými souhrnnými příspěvky je 6,2procentního bodu (pokud se bere v úvahu primární spotřeba) a členskými státy, jejichž příspěvky byly hodnoceny jako nedostačující (vč. ČR), doporučila, aby zvýšily úroveň ambicí. Konečná verze vnitrostátních plánů měla být předložena do konce roku 2019. Začátkem února však Komise konstatovala, že osm členských zemí tuto povinnost stále nespĺnilo. Seznam předložených vnitrostátních plánů [zde](#).

Nové partnerství
EU a UK

NOVÉ PARTNERSTVÍ EU A UK

Rada dne 25. února přijala **rozhodnutí**, kterým formálně zmocnila Komisi k zahájení jednání s Velkou Británií o novém partnerství. Zároveň přijala **směrnice** pro vyjednávání, které mandát pro vyjednávání specifikují.

Mandát zdůrazňuje, že budoucí partnerství by se mělo opírat o pevné závazky s cílem zajistit rovné podmínky pro otevřenou a spravedlivou hospodářskou soutěž, vzhledem k zeměpisné blízkosti EU a Velké Británie a vzájemné hospodářské provázanosti.

Jednání o vzájemných vztazích pokrývá širokou škálu témat. V oblasti klimatu bude nutné zajistit dodržení standardů a cílů dohodnutých v EU před ukončením přechodného období a zvážit propojení britského schématu obchodování s emisemi s EU ETS. Dále bude nezbytné zajistit nákladově efektivní přeshraniční obchod s energií, a to včetně bezpečných a čistých dodávek energií a nediskriminačního přístupu k sítím. V oblasti jaderné energie by dohoda měla zahrnovat ustanovení o rozsáhlé spolupráci mezi Společenstvím

Euratom a Velkou Británií a usnadnit obchod s jadernými materiály a zařízeními či přenos technologií, vč. sdílení relevantních informací.

Podle dohody o vystoupení, která vstoupila v platnost 1. února letošního roku, mají obě strany na dohodu čas přinejmenším do 31. prosince 2020, ledaže smíšený výbor (složený ze zástupců obou stran) přijme před 1. červencem rozhodnutí o prodloužení přechodného období až o jeden nebo dva roky. Pokud by k dohodě nedošlo do konce tohoto přechodného období, nastane tzv. tvrdý brexit. Vzájemné obchodní vztahy by pak probíhaly podle pravidel Světové obchodní organizace (WTO).

Během přechodného období se na Velkou Británii nadále vztahuje právo a judikatura EU, přestože se nebude podílet na spoluvytváření evropské legislativy. Velká Británie bude přispívat do rozpočtu EU, nicméně jednání o podobě víceletého finančního rámce na roky 2021 až 2027, které v současnosti probíhá, se již neúčastní. Hlavním vyjednávačem za EU zůstává Michel Barnier, který hodlá i nadále úzce spolupracovat s Radou a Evropským parlamentem. Nová dohoda o budoucích vztazích může vejít v platnost pouze, pokud ji schválí obě tyto instituce EU. Schvalovacím procesem projde i ve Velké Británii. Jednání o novém partnerství EU – UK budou formálně zahájena dne 2. března.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Evropský semestr

Nové využití použitého
jaderného paliva

Ochrana rozpočtu EU

EVROPSKÝ SEMESTR

V rámci Evropského semestru předložila Evropská komise dne 26. února **zprávy** o jednotlivých členských zemích EU, v nichž analyzuje hlavní socioekonomické výzvy každého státu.

Zprávy o jednotlivých zemích se zaměřují na čtyři oblasti: udržitelnost životního prostředí, zvýšení produktivity, spravedlnost a makroekonomickou stabilitu. Jedním z nových prvků evropského semestru je začlenění cílů udržitelného rozvoje. Kromě toho se zprávy o jednotlivých zemích zaměřují na regiony a odvětví, které jsou přechodem ke klimaticky neutrální ekonomice postiženy nejvíce. V této souvislosti Komise stanovila priority pro podporu Fondu pro spravedlivou transformaci.

V příloze **doporučení** pro Českou republiku Komise předkládá analýzu, ze které by měl vycházet teritoriální plán spravedlivého přechodu pro čerpání financí z Fondu spravedlivé transformace. Specifikuje nejvíce postižené regiony, ve kterých dojde k významným ztrátám pracovních míst. Vzhledem ke sku-

tečnosti, že bude obtížné tyto ztráty nahradit rozvojem malých a středních podniků, dopo-

ručuje Komise podporu investic velkých podniků, a to v souladu s teritoriálním plánem.

Evropský semestr

Nové využití použitého
jaderného paliva

Ochrana rozpočtu EU

NOVÉ VYUŽITÍ POUŽITÉHO JADERNÉHO PALIVA

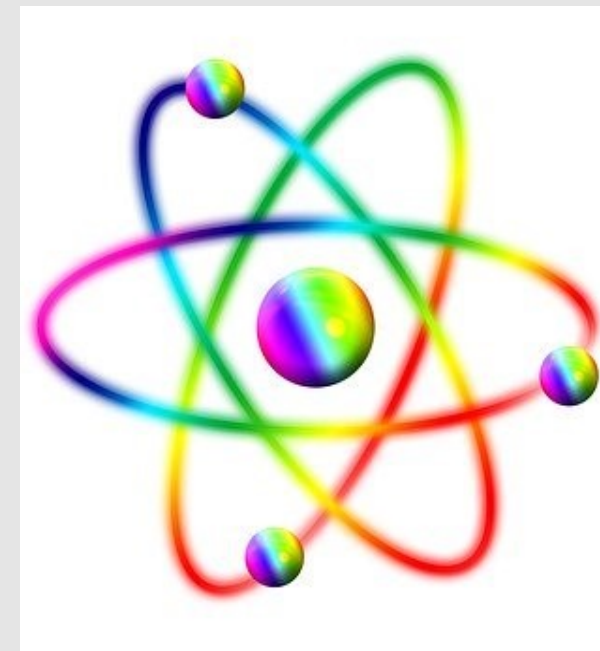
Výzkumný tým Univerzity v Bristolu vyvinul syntetický diamant, který je schopný z použitého jaderného paliva využít izotop uhlíku C14. Syntetický diamant se tak stane radioaktivní a vytvoří základ baterie, která vydrží tisíce let. Využití radioaktivního uhlíku z grafitových bloků jaderných elektráren by usnadnilo likvidaci jaderného odpadu.

Výzkumný projekt, který byl zahájen v roce 2017 s cílem vyvinout senzory pro monitorování použitého paliva v dočasných i konečných úložištích, potvrdil vhodnost syntetického diamantu ke sběru energie z použitého paliva a radioaktivního odpadu. Zároveň prokázal, že takto získanou energii lze využít k dalšímu napájení.

Vedoucí projektu, profesor Tom Scott, uvádí, že odstranění izotopu C14 povede ke snížení radioaktivity odpadu, tím usnadní nakládání s ním a významně sníží náklady na jeho uskladnění, resp. hlubinné uložení.

Nově vzniklé diamantové baterie nemají velký výkon. Baterie s 1 gramem C14 vyrobí asi 15 joulů energie za den. Zásadní výhodou je však délka jejich provozu. Vzhledem k poločasu rozpadu izotopu C14 spotřebuje diamantová baterie 50 % své energie za 5730 let. Předpokládá se, že by se daly využívat v zařízeních, která nejsou náročná na spotřebu, ale není možné v nich snadno měnit baterie, jako například v medicíně pro kardiostimulátory, či naslouchátka, pro satelity, autonomní drony apod. Přitom uhlík C14, který je nebezpečný při spolknutí, vdechnutí nebo doteku, je neškodný, pokud je uzavřen do diamantu.

Profesor Scott potvrdil záměr vybudovat zařízení na výrobu diamantových baterií v odstavené jaderné elektrárně Berkeley v Gloucestershire v Anglii, jejímž palivem byl přírodní kovový uran ve formě tyčí pokrytých slitinou hořčíku a hliníku a využívat přímo z nich izotop C14. Odpadu z grafitových bloků je ve Velké Británii podle odhadu 95 000 tun. V lednu začaly práce na odstraňování radioaktivního odpadu z této elektrárny, 30 let poté, co byla vyřazena z provozu v roce 1989. Výzkumný tým Univerzity v Bristolu

prováděl mj. finanční modelování a došel k závěru, že při využití vhodného vstupního plynu, který se používá při výrobě syntetických diamantů (proces chemické depozice z plynné fáze – CVD), budou náklady na výrobu diamantových baterií relativně malé a považuje odstavenou elektrárnu Berkeley za ideální místo k zahájení výroby.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Evropský semestr

Nové využití použitého
jaderného paliva

Ochrana rozpočtu EU

OCHRANA ROZPOČTU EU

V souvislosti s výroční zprávou pro rozpočet za rok 2018 přijal Výbor pro rozpočtovou kontrolu (CONT) Evropského parlamentu usnesení, ve kterém požaduje větší ochranu rozpočtu EU proti podvodům, korupci, střetu zájmů, úmyslnému zneužití a organizovanému zločinu.

Usnesení bylo ve výboru přijato poměrem hlasů 22 pro, 3 proti, přičemž 3 europoslanci se hlasování zdrželi. Europoslanci vyzývají Komisi, aby zabránila podvodům a nespravedlivému rozdělování dotací a navrhla strop pro přímé platby pro fyzické osoby a pravidla pro zveřejňování informací, kdo zemědělské dotace využívá. Zároveň žádají Komisi, aby předložila pokyny k boji proti střetu zájmů vysoce postavených politiků a Radu, aby v této souvislosti přijala společné etické standardy.

Výbor CONT také podpořil vytvoření mechanismu pro ochranu rozpočtu v případě nedostatků týkajících se právního státu. Pozornost dále věnoval nově vytvořenému Úřadu evrop-

ského veřejného žalobce (EPPO). Zdůraznil, že s ohledem na rozsah nesrovnalostí podvodného charakteru, potřebuje EPPO nejméně 76 dalších pracovních míst a 8 milionů eur.

Výbor pro rozpočtovou kontrolu s pomocí Evropského účetního dvora kontroluje správnost

a nákladovou efektivitu využití finančních prostředků EU. Připravuje rozhodnutí o udělení absolutoria EP za každý rozpočtový rok a zkoumá, jak Komise a ostatní orgány EU spravují rozpočet EU.

Usnesení výboru CONT bude zveřejněno [zde](#).

Strategie pro digitální transformaci

STRATEGIE PRO DIGITÁLNÍ TRANSFORMACI

Evropská komise dne 19. února představila strategii zaměřenou na digitální transformaci, data a umělou inteligenci.

Sdělení ohledně formování digitální budoucnosti EU má za cíl hledat rovnováhu mezi potřebnými inovacemi a potřebami a právy lidí, a to včetně zajištění rovného a transparentního trhu či ekologické transformace. Komise v této souvislosti uvádí, že v příštích pěti letech se zaměří na tři hlavní oblasti, a to na technologii, která bude respektovat práva a potřeby lidí, na spravedlivou a konkurenceschopnou ekonomiku a na otevřenou, demokratickou a udržitelnou společnost. Navazující návrhy na vytvoření jednotného trhu s daty a zajištění rozvoje umělé inteligence jsou prvními kroky k těmto cílům a mají zajistit rozvoj bezpečných systémů zpracování dat a umělé inteligence.

Sdělení k evropské strategii pro data nastiňuje komplexnost správy digitálních technologií

a využívání dat. Společná pravidla EU by měla zajistit jednotný trh s daty a jejich volný pohyb v rámci EU i napříč odvětvími, a to při zajištění ochrany osobních údajů, ochrany spotřebitele a v souladu s pravidly hospodářské soutěže. Hodnota dat spočívá v možnosti jejich využití, přičemž tento zdroj lze replikovat, tj. sdílet. Proto Komise usiluje o zajištění dostupnosti dat a jejich sdílení, a to i mezi soukromým a veřejným sektorem. Zdůrazňuje přitom, že přístup k využívání dat umožní podnikům i veřejnému sektoru lepší rozhodování.

Rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) má značný potenciál v mnoha odvětvích (včetně energetiky, chytrých budov či mobility a dopravy) a je rozhodujícím faktorem pro novou strategii EU udržitelného rozvoje a dosažení klimatické neutrality. Snížit svoji uhlíkovou stopu a navýšit energetickou účinnost bude muset i samotný sektor ICT. Datová centra a infrastruktury ICT by měly dosáhnout klimatické neutrality do roku 2030.

Vytvoření společného datového prostoru v odvětví energetiky může usnadnit jeho de-

karbonizaci. V této souvislosti Komise hodlá předložit strategii pro inteligentní sektorovou integraci (Q2, 2020), přijmout prováděcí akt (2021/2022), který stanoví požadavky na interoperabilitu a nediskriminační postupy pro přístup k údajům a bude vycházet ze směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ((EU) 2019/994) a dále zváží opatření ke zlepšení interoperability v chytrých budovách s cílem zvýšit jejich energetickou účinnost (Q4, 2020).

Bílá kniha předkládá návrhy na podporu umělé inteligence v Evropě při současném dodržování základních práv. V rámci příštího rozpočtového období EU navrhuje Komise podpořit rozvoj společného evropského datového prostoru v klíčových odvětvích, jako jsou průmyslová výroba, Zelená dohoda, mobilita či zdraví, z programu Digitální Evropa (2 miliardy eur) a rozvoj umělé inteligence z programu Horizont Evropa (15 miliard eur).

Evropská komise vyzývá zúčastněné strany, aby se k problematice nakládání s daty a umělé inteligence vyjádřily. **Konzultace** jsou otevřené do 19. května 2020.

Evropská cesta
ke klimatické neutralitěEVROPSKÁ CESTA
KE KLIMATICKÉ NEUTRALITĚ

V den, kdy Velká Británie oficiálně vystoupila z Evropské unie (31. ledna), se v Kodani sešli ministři pro evropské záležitosti Dánska, Finska, Francie a Švédska, aby **projednali** společné evropské priority. Potvrdili sdílené úsilí o dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a záměr zvýšit cíl pro snižování emisí do roku 2030.

V této souvislosti ministři zdůraznili význam **víceletého finančního rámce** a požadují, aby do budoucna nejméně 25 % výdajů směřovalo na opatření v oblasti změn klimatu. Zároveň se shodli na potřebě vytvoření mechanismu na ochranu rozpočtu EU pro případ nedo-

statků týkajících se právního státu.

Mezi další členské země EU, které se již vyslovily pro ambiciózní navýšení závazku EU pro snižování emisí do roku 2030, a to ze současných 40 % na 55 % ve srovnání s rokem 1990, patří Nizozemsko, Lucembursko, Lotyšsko, Španělsko, a Portugalsko.

Evropská komise předpokládá, že v druhé polovině letošního roku bude mít k dispozici dopadovou studii, na jejímž základě navrhne případné navýšení cíle do roku 2030, a to na 50 % či 55 %, případně stanoví průběžný cíl do roku 2040, jak požaduje Evropský parlament. Diskusi na toto téma bezesporu ovlivní i probíhající brexit. S odchodem Velké Británie se totiž zvýší průměrná uhlíková intenzita EU z 265 gCO₂/kWh na 275 gCO₂/kWh. EU28 doposud snížilo emise o 23,2 % ve srovnání s rokem 1990, zatímco po odečtení příspěvku Velké Británie je to jen o 20,6 %. To znamená, že k dosažení ambiciózních cílů EU27 bude nyní potřeba většího úsilí.

Nadace European Climate Foundation (ECF) začátkem února **zveřejnila** studii, ve které analyzuje právní rámce pro klima osmi člen-

ských zemí EU (plus Velké Británie) a shrnuje společné prvky národních legislativ. Studie uvádí, že polovina všech členských států EU buď již právní rámec pro klima do své legislativy začlenila, nebo jej v současnosti připravuje. Přičemž osm členských států (Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Nizozemí, Švédsko a Španělsko) plus Norsko a Velká Británie při stanovování vnitrostátních cílů počítá s dlouhodobou perspektivou do roku 2050, resp. 2045. Srovnávací analýza dochází k závěru, že vnitrostátní rámcové právní předpisy řeší klíčové otázky stanovení cílů, způsobů, jak jich dosáhnout a rozdělení zodpovědnosti za jejich plnění, přičemž se zaměřují na exekutivu a vyjasňují rozdělení kompetencí v rámci vládních institucí.

Očekává se, že návrh právního rámce EU pro klima předloží Evropská komise dne 4. března. Záměrem je klimatickou neutralitu právně zakotvit, potvrdit nezvratnost procesu transformace a tím zajistit investorům předvídatelnost při jejich rozhodování. Dá se očekávat, že součástí návrhu bude i vymezení regulačního rámce, včetně nastavení konkrétních mechanismů monitoringu a koordinace závazků a povinností členských zemí EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

**Půjčky Evropské
investiční banky
a energetické projekty**

PŮJČKY EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANKY A ENERGETICKÉ PROJEKTY

Evropská investiční banka (EIB) je jednou z nejvýznamnějších institucí, zřizovaných Evropskou unií, a kromě funkcí je také jedním z nástrojů Evropské unie na podporu energetických projektů.

V současné době již poskytla řadu půjček, směřujících na financování projektů sektoru v rámci Evropského fondu pro strategické investice (EFSI).

Jak funguje Evropská investiční banka a EFSI?

Evropská investiční banka (EIB) je finanční instituce, založená v roce 1958, sídlící již od roku 1968 v Lucemburku. V současnosti má právní formu akciové společnosti, přičemž jejími akcionáři jsou členské státy Evropské unie. Hlavním účelem EIB je poskytování dlouhodobých půjček na kapitálové investice subjektům jak ze soukromého, tak z veřejného sektoru, na projekty podporující cíle politiky Evropské unie. Přibližně 90 % financovaných projektů se nachází na území EU a zbylých 10 % připadá na projekty v dalších zemích. EIB v listopadu minulého

roku oznámila, že od konce roku 2021 zastaví financování nových projektů zaměřených na fosilní paliva, včetně zemního plynu, ovšem stávající projekty zůstanou nedotčeny. EIB se tím stává první mezinárodní finanční institucí, která podobný krok učinila. Evropský fond pro strategické investice (EFSI) je - slovy Evropské komise - „centrálním pilířem“ investičního plánu pro Evropu. Jeho cílem je napomoci překonat nedostatek důvěry, resp. nedostatek investic, způsobený hospodářskou a investiční krizí, a využít likviditu, kterou drží finanční instituce, podniky a jednotliv-

ci v době, kdy jsou veřejné zdroje hůře dostupné. Fond podporuje strategické investice v klíčových oblastech, kterými jsou vedle energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie například infrastruktura, digitální technologie nebo životní prostředí. Fond slouží jako záruka z rozpočtu EU, která EIB poskytuje tzv. „ochranu před první ztrátou“, díky čemuž EIB umožňuje vstupovat do rizikovějších projektů, než by mohla financovat za běžných okolností. Při EFSI funguje nezávislý investiční výbor, který posuzuje projekty podle velmi přísných kritérií, přičemž si do-

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Půjčky Evropské investiční banky a energetické projekty

předu nestanoví žádné kvóty, ať již pro jednotlivá odvětví nebo jednotlivé státy. Rozhodující pro výběr projektů je skutečně jejich charakter a účelnost. Vzhledem k úspěšnosti EFSI rozhodl ještě bývalý předseda Komise Juncker o prodloužení jeho trvání a navýšení původního cílového objemu investic (z 315 miliard eur na 500 miliard).

Jak působí EIB k energetice?

Banka sama zdůrazňuje, že je nezbytné rychle transformovat energetický sektor směrem k dosažení nulových emisí a minimalizaci vlivu lidských činností na klima. Energetika je klíčovou politikou Evropské unie a EIB pomáhá podporovat investice nezbytné k této transformaci. Banka rovněž připomíná, že na konci minulého roku přijala novou investiční politiku, směřující k naplnění těchto cílů. Zapojení EIB do energetického sektoru probíhá podle čtyř základních schémat. Prvním je uvolňování investic do energetické účinnosti, dalším pak dekarbonizace dodávek energie prostřednictvím zvýšené podpory obnovitelných zdrojů, dále pak podpora inovací a inovativní energetické infrastruktury a čtvrtým modelem je zajištění investic do energetické sítě.

Jak vypadá podpora energetických investic v praxi?

EIB na svých stránkách uvádí, že v minulém roce (2019) její půjčky přispěly k vybudování přibližně 30 400 kilometrů elektrického vedení a vygenerování 13 177 MW elektrické energie. Z toho více než 98 % bylo vyprodukováno z obnovitelných zdrojů. V letech 2013 – 2018 EIB financovala projekty obnovitelných zdrojů energie částkou 28 miliard eur. Dotyčné projekty by měly vytvořit výrobní kapacitu 38 000 MW a vyprodukovat čistou energii pro 45 milionů domácností po celém světě. Každý rok pak plyne 2,5 až 5 miliard euro na projekty spojené s energetickou účinností (rekordním byl rok 2017 se zmíněnými 5 miliardami). Okolo 4 miliard euro každoročně směřuje na projekty, spojené se sítěmi elektrického vedení po Evropě. EIB také podporuje projekty, týkající se všech druhů OZE, přičemž největší důraz klade na příbřežní větrnou energetiku, kde doposud podpořila 38 projektů. Banka zdůrazňuje, že tento sektor podporuje od jeho počátku v době, kdy komerční banky považovaly toto odvětví za příliš rizikové. EIB financovala například rané projekty v Dánsku a podporovala rozvoj tohoto sektoru v severozápadní Evropě i dokonce během finanční krize. V souladu s aktuálními trendy EIB rovněž výrazně podporuje rozvoj elektromobility, ať již z hlediska

vývoje, tak i výstavby potřebné infrastruktury.

Jaké konkrétní projekty EIB v poslední době financovala?

Pro představu, jaké projekty banka podporuje svými půjčkami, můžeme uvést některé příklady z poslední doby. Půjčkou ve výši 100 milionů zlotých (23,2 milionů euro) například podpořila projekt na modernizační programy distribuce tepla v polských městech Bydgoszcz a Lublin. Distributoři tepla peníze využijí na dovybavení stávajícího potrubí a rozvedení a rovněž na připojení dalších domácností ke svojí síti. Smlouva byla podepsána na konci ledna tohoto roku. Ve stejnou dobu došlo k podpisu smlouvy se švédskou společností Wallenstam. EIB jí zapůjčí 2,5 miliardy švédských korun na podporu výstavby udržitelného a dostupného bydlení, klasifikovaného jako budovy s téměř nulovou spotřebou energie, nazvaného Projekt Väven. Vznikne 116 činžovních domů napříč touto severskou zemí. Posledním příkladem je půjčka ve výši 27 milionů euro, která doputuje na účet španělské skupiny Artech, jež je využije na financování své výzkumné a inovační strategie. Ta spočívá v modernizaci její digitální infrastruktury a v rozvoji udržitelných elektrických systémů, zaměřených na digitalizaci elektrické sítě a integraci energie z OZE do svých sítí.

Události z energetiky

3. – 5. BŘEZNA 2020

proběhne v Dubaji mezinárodní veletrh elektrotechniky, nazvaný Middle East Energy 2020. Na akci se prezentuje řada světových energetických firem, přičemž svou oficiální prezentaci zde bude mít rovněž Česká republika.

[Více informací](#) ▶▶

4. BŘEZNA 2020

začne v Bruselu prvním zasedáním Evropský klimatický pakt. Zasedání bude přenášeno také po internetu.

[Více informací](#) ▶▶

10. – 12. BŘEZNA 2020

se v Düsseldorfu koná mezinárodní veletrh Energy Storage Europe 2020 zaměřený na akumulaci obnovitelných zdrojů energie. Součástí akce je rovněž odborná konference.

[Více informací](#) ▶▶

17. – 18. BŘEZNA 2020

proběhne ve Vídni čtrnáctý ročník odborného sympozia zaměřeného na větrnou energii s názvem AWES 2020. Akce se zaměřuje především na domácí a německý trh a jeho součástí je rovněž prezentace zainteresovaných subjektů.

[Více informací](#) ▶▶

17. – 20. BŘEZNA 2020

proběhne v Brně již 28. ročník mezinárodního veletrhu elektrotechniky, energetiky, automatizace, komunikace, osvětlení a zabezpečení Amper 2020. Součástí akce je rovněž řada odborných přednášek a seminářů.

[Více informací](#) ▶▶

26. BŘEZNA 2020

se v Londýně uskuteční tradiční akce s názvem RE-Source UK 2020. Je zaměřena na sdružování dodavatelů energie se svými zákazníky, kteří zde naleznou platformu, na níž diskutují na různá témata, jako je růst čistých zdrojů energie v podnikovém a veřejném sektoru.

[Více informací](#) ▶▶

